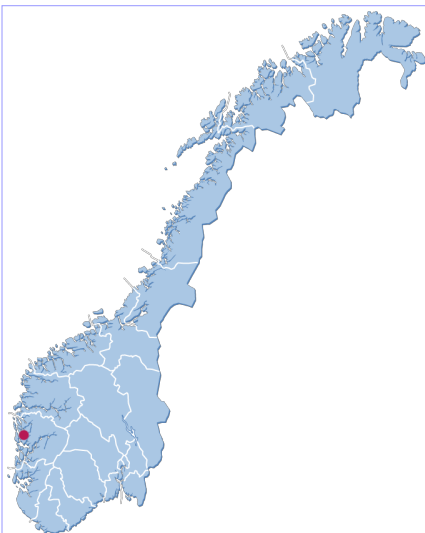
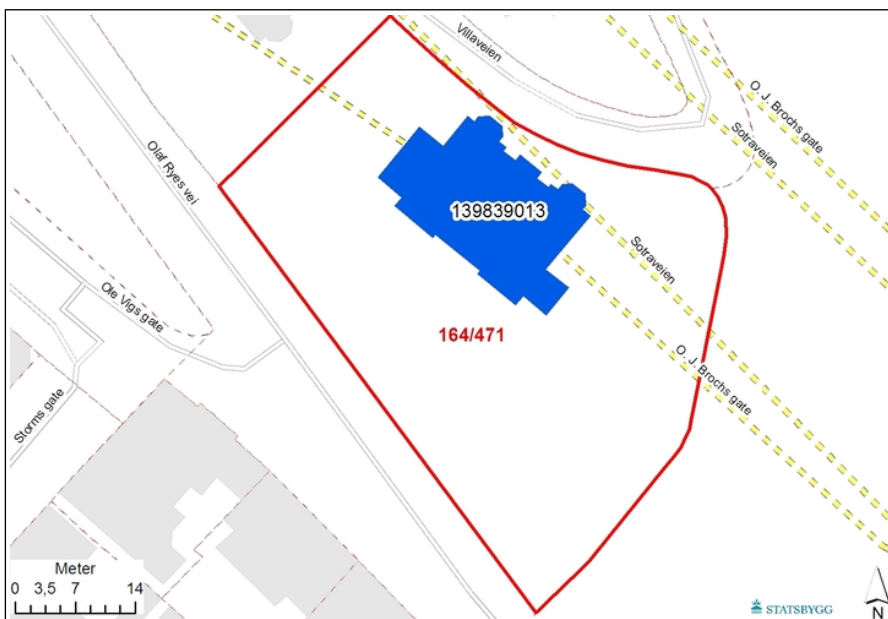

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke:	Hordaland
Kommune:	1201/Bergen
Opprinnelig funksjon:	Villa
Nåværende funksjon:	Representasjonsbolig.
Foreslått vernekategori:	Verneklasse 1, fredning
Totalt antall bygg:	2

Situasjonskart. Opphavsrett: Statsbygg.

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
10299	Knut Fægris hus	1896	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	139839013	164/471

Vern kompleks

Formål:	Formålet med å frede Villaveien 9, Knut Fægris hus er å sikre en bygning som er typisk for universitetets historie og utvikling.
Begrunnelse:	Villaveien 9 Knut Fægris hus er også en representativ bygning for datidens bygningsmiljø tilhørende det øvre sosiale lag på Nygårdshøyden. Knut Fægris hus i Villaveien 9 viser UiBs historie. De organiserte virksomheten sin i innkjøpte boligeiendommer. Fredningen vil bevare et typisk trekk ved UiBs utvikling og virke der universitetets drift er organisert i allerede oppførte bygårder og villaer på Nygårdshøyden. Denne organiseringen har utløp i statlig reguleringsplan fra 1964 som gav UiB ekspropriasjonsrett til området på Nygårdshøyden. I perioden som fulgte etter vedtaket, ervervet UiB store mengder av eksisterende bebyggelse med den intensjon at store deler av bebyggelsen skulle rives for å gi plass til formålsbygde bygninger som ville gi et mer campuspreget bygningsmiljø. Verneinteressen for det eksisterende bygningsmiljøet vokste frem på 1980- og 1990-tallet og satte en stopper for denne planen. Følgene av dette var at UiB måtte tilpasse seg eksisterende bygningsmasse og bruke de opprinnelige bygårdene og villaene. Knut Fægris hus, sammen med bygningsmiljøene i Christies gate, Langes gate og Muséplass, vil vise bilde av UiB som byuniversitet, som representerer en annen måte å organisere et universitetsområde/campusområde på til forskjell fra hva campus Blindern, NTNU Gløshaugen og Breivika, UiT representerer. Knut Fægris hus har høy arkitekturhistorisk verdi og er vesentlig i bymiljøet på Nygårdshøyden. Fredning vil sikre helheten i et byområde som har lang universitetshistorie.
Omfang:	Eksteriør. Interiør.

Beskrivelse kulturmiljø

UiB
Universitet i Bergen er i landsverneplansammenheng organisert med mange komplekser med ofte bare en bygning tilordnet det enkelte kompleks. Katalogoppslaget for 3377 Muséplass 3 Naturhistorisk museum benyttes som hovedoppslag for UiB.

VILLAVN.
Komplekset 3389 Villaveien består av to bygninger, Villaveien 9, Knut Fægris hus (10299 Undervisningsavd) og Villaveien 10. Bygningene ligger i enden av Villaveien med Nygårdsparken som nærmeste nabo.

Villaveien 9 oppført rundt 1890-tallet som privatbolig, ble kjøpt av UiB i 1959-60. Brukes som UiBs representasjonsanlegg. Villaveien 10 er et funkispreget leilighetsbygg oppført 1946.

Eiendomshistorikk

Villaveien 9 ble tegnet i 1888, var da eid av J.E. Lehmkuhl. I 1905 ble den solgt til fabrikkeier Andreas Andersen og bygningen ble da ombygd. UiB kjøpte eiendommen i 1959. I 1995 ble bygningen opppusset fra en til to boenheter. Den brukes i dag til representasjon.

Verneverdige bygg

Byggnr: 10299

GAB nr: 139839013

Navn: Knut Fægris hus

Oppført: 1896

Knut Fægris hus. Opphavsrett: Statsbygg.

Del av fasade Knut Fægris hus. Opphavsrett: Statsbygg.

Villaveien 9 midt på bildet. Fasade mot vest, sett fra Puddefjordsbroen. Foto: Jostein Nyseth. Opphavsrett: UiB.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	UNIVERSITETET I BERGEN
GAB nr:	139839013
Gnr/bnr:	164/471
Oppført:	- 1896
Byggherre:	Joachim E. og fru Juliana Lehmkuhl.
Arkitekt:	Schak Bull.
Opprinnelig funksjon:	Bolig/bosetning
Nåværende funksjon:	Undervisning/forskning
Bygningsart:	Bolig
Regulering:	Uregulert: Verneverdig kulturmiljø, Kommunedelplan Sentrum. Bystyrevedtak 10.12.01
Vernestatus:	

Situasjonskart. Opphavsrett: Statsbygg.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Murvilla i to etasjer med rik pussdekorasjon. Historisme med innslag både fra klassisk og 1500-talls, italiensk arkitektur. Deler av de originale/eldre interiørene i 1. etasje er bevart, med bl.a. vakker trappehall/vestibyle som må ha fått en opprustning i jugendstil (veggmalerier i trappeløpet, stukkimitasjon av eikepanel) ca. 10 år etter oppføringen. Eksteriøret ble omhyggelig rekonstruert i forbindelse med nylig oppussing, bl.a. med en komplettering av det dekorative smijernsarbeidet.

Nyere, sekundære "lettvegger" som underdeler eldre/opprinnelige rom omfattes ikke.

Sammendrag bygningshistorie

Bygningen ble tegnet i 1888 av arkitekt Schak Bull for kjøpmann J. E. Lehmkuhl. Byggeår er ukjent, men ut fra kilder som bl a viser til at Villaveien ble utbygd i årene fra 1886 til 1896, kan man anta at Villaveien 9 er oppført innenfor samme periode. I UiBs eie fra 1959.

I 1905 ble Lehmkuhls dødsbo solgt til fabrikkier Andreas Andersen. Andersen engasjerte arkitekt Schak Bull til diverse omprosjekteringer, og trappen mellom 1. og 2. etasje, samt jugendinspirerte dekorasjoner i interiøret er et resultat av denne ombyggingen.

I 1995 ble bygningen restaurert og de eksklusive kvalitetene i interiøret og eksteriøret ble godt ivaretatt. Interiøret er preget av eldre/opprinnelige elementer med tilhørende tradisjonell materialbruk, noe som gjør at bygningen fremstår som en velholdt og påkostet villa oppført for overklassen. Den har videre et helhetlig preg, som gjør at den har høy kulturhistorisk verdi.

St.meld. 10 1962-63 s 3: Innkjøpt for fremtidig utbygging av universitetet. Kjøpesum kr. 190.000. 1. etasje disponeres av universitetets jordskjelvstasjon. 2. etasje leies ut til beboelse.

Litteratur: Nordhagen 2004, s. 175. Gjengitt samme s.

Bergen byleksikon: Oppført som privatbolig for J E Lehmkuhl (kjøpmann i Bergen).

Vern

Formål:	Formålet med fredningen er å sikre Knut Fægri hus som en tidstypisk bygning med høye arkitektoniske kvaliteter.
Begrunnelse:	Bygningen fremstår som en representativ villa fra tiårene omkring 1900, og har vært i UiB sitt eie siden 1959. Bygningen har høy arkitekturhistorisk verdi og er godt bevart og nensomt restaurert. Villaen ligger på Nygårdshøyden og innenfor området som tilhører UiBs områder på Nygårdshøyden. Generelt består Nygårdshøyden av villa- og bygårdbebyggelse fra perioden fra tiårene omkring 1900. Denne bebyggelsen preges av murvillaer og bygårder av en eksklusiv karakter, da de gjerne ble oppført og bebodd av borgerskapet. Knut Fægri hus fremstår som en av de mest påkostede og bevarte villaen på Nygårdshøyden. Fredning vil sikre at det helhetlige preget i bygningen opprettholdes, ved at originale/opprinnelige bygningselementer ivaretas. Fredningen vil omfatte alle interiør- og eksteriørelementer med tilhørende tradisjonell materialbruk.
Omfang:	I dag brukes bygningen som UiBs representasjonsanlegg og er viktig for universitetets virksomhet. Eksteriør. Interiør: Hall med trapp og trapperom, sentralrom, stuer og hagestue. Trappen opp til 2.etg. og inngangsparti/vindfang. Toalett (rom 112 og 113). Soverom, stue/kjøkken (rom 203 og 205) i leiligheten mot sør i 2.etg. Bygningens planløsning samt eldre og/eller opprinnelige overflater, materialer og bygningsdeler som bidrar til det helhetlige preget, som finnes (synlige eller tildekket) i andre rom en de nevnte, omfattes av fredningen.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

BYGNING 10299 Knut Fægri's hus

Kompleks 3389 VILLAVN

Interiør

Interiørnr: 1

Interiørnavn: 1. etg.

Beskrivelse: 1. etg. består av to stuer (103, 105), sentralrom (106), hagestue (104), kjøkkenavdeling med garderober/bar og anretning (100, 107, 108, 109, 110 og 111) og toaletter (112, 113). Inngangshallen og hovedtrappen omhandles i eget rom.

Numrering av rommene følger plantegningen.

Interiørnr: 2

Interiørnavn: Trapperom, hall.

Beskrivelse: Rommet omfatter inngangshallen fra hovedinngangen (101A, 101) i 1. etg med hovedtrappen opp til 2. etg.

Numrering av rommene følger plantegningen.

Interiørnr: 3

Interiørnavn: 2. etg.

Beskrivelse: 2. etg. består av møterom, kontorer, tårnrom og to leiligheter med bad, stue/kjøkken og soverom.

Leiligheten mot nord fikk ved ombyggingen i 1995 ny inndeling i planløsningen. Da ble det også satt opp ny vegg i gangen som dannet et nytt møterom (rom 208). Leiligheten i sør (rom 202, 203, 205, 207, 210, 211, 212) har ny inndeling i entre og bad. Stue og soverom har opprinnelige/eldre bygningselementer i tak og gulv.

Villaveien 9, fasade mot sydøst. Opphavsrett: UiB.

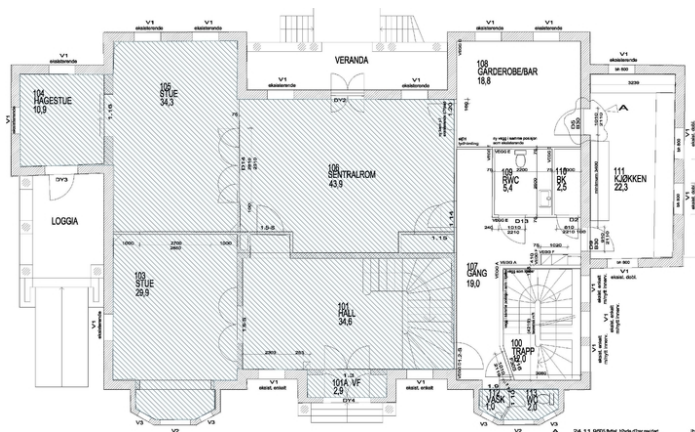
Fasade mot nordøst. Opphavsrett: Statsbygg.

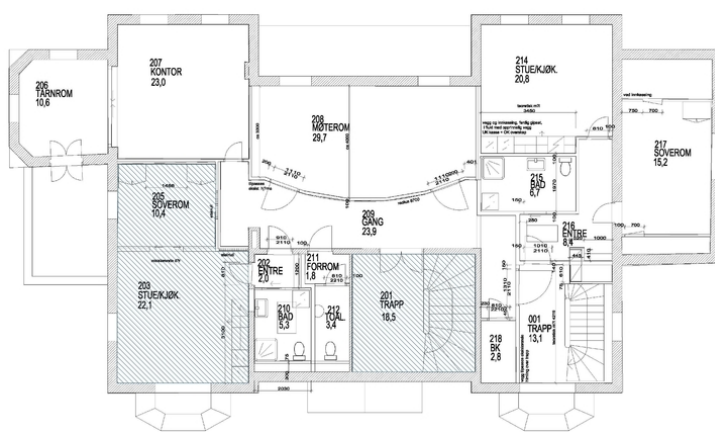
Fasadeutsnitt, søndre del av inngangs fasade. Opphavsrett: Statsbygg.

Villaveien 9, fasade mot sydvest. Opphavsrett: UiB.

Plantegning 1. etasje med skravur for fredet interiør. Opphavsrett: Statsbygg.

Plantegning 2. etasje med skravur for fredet interiør. Opphavsrett: Statsbygg.

Sentralrom med åpen dør inn mot garderobe/bar i bakgrunnen. Opphavsrett: Statsbygg.

Sentralrom. Opphavsrett: Statsbygg.

Trappeoppgangen fra hallen. Opphavsrett: Statsbygg. Del av dekorert himling og takvindu i 2. etasje. Opphavsrett: Statsbygg.